

18. 5. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo na obhajobu je právem klienta a nikoli jeho obhájce

Svým nálezem ze dne 3. ledna 2017 sp. zn. III. ÚS 2847/14 se Ústavní soud vyjádřil k charakteru či lépe k obsahu práva na obhajobu. Tímto nálezem ÚS zamítl ústavní stížnost advokáta (dále jen stěžovatel), který byl odsouzen pro trestný čin podvodu. Toho se měl, stručně řečeno, dopustit tím, že od svého klienta (dále jen poškozeného), který se nacházel ve vězení, převzal částku 550.000 Kč, které měl požit k ovlivnění svědků. Aby vypovídali ve prospěch poškozeného v řízení o povolení obnovy řízení. Stěžovatel však přijaté peníze na ovlivnění svědeckých výpovědí nechtěl použít a ani nepoužil a ponechal si ji pro vlastní potřebu. Poškozeného však utvrzoval v přesvědčení, že tato částka bude na zajištění a ovlivnění svědků použita.

Jedním z usvědčujících důkazů byly i záznamy prostorových odposlechnů umístěných ve věznici, a to se souhlasem (ba přímo z popudu) poškozeného. Stěžovatel namítal, že zákonná ustanovení, týkající se mlčenlivosti a nedotknutelnosti komunikace obhájce s klientem, zahrnují nejen povinnost mlčenlivosti obhájce, ale i oprávnění samotného obhájce hovořit s klientem bez přítomnosti třetích osob. Zaznamenáváním takových rozhovorů jsou totiž ohroženy i zájmy advokátových klientů, kteří s odposlechem souhlas nedali. Z toho stěžovatel dovozoval, že absolutní ochrana před odposloucháváním nedopadá pouze na informace, které klient sděluje svému obhájci, ale i na komunikaci obhájce směrem ke klientovi.

Dle Ústavního soudu je však zákonná úprava mlčenlivosti a nedotknutelnosti komunikace obhájce s klientem konkretizací ústavního práva na obhajobu ve smyslu čl. 40 odst. 3 Listiny, popř. práva na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny, jehož esenciální součástí je i právo každého radit se se svým obhájcem za podmínek, ve kterých současně nedochází k poskytování informací orgánům činným v trestním řízení. V takovém případě komunikace mezi obhájcem a klientem podléhá maximální možné ochraně, a to v zájmu klienta. Tím je určen směr výkladu významu těchto ustanovení, neboť jejich účelem je ochrana zájmu klienta, popř. respektování zásady "rovnosti zbraní" ve vedeném trestním řízení. Tato ustanovení již však neposkytují ochranu takové komunikaci ku prospěchu advokáta, sledujícího zájmy rozporné s klientovými, nebo se klientových zájmů netýkajících.

Připojuji i právní větu citovaného nálezu:

I. Součástí ústavního práva na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod je i právo radit se se svým obhájcem za podmínek, ve kterých současně nedochází k poskytování informací orgánům činným v trestním řízení. V takovém případě komunikace mezi obhájcem a klientem podléhá maximální možné ochraně, a to v zájmu klienta, nikoli však ku prospěchu advokáta, sledujícího zájmy rozporné s klientovými, nebo se klientových zájmů netýkajících. Nositelem práva na obhajobu je proto klient, nikoli advokát, který v takovém případě neuplatňuje svá práva, nýbrž plní naopak mu zákony uložené významné povinnosti. V případě, že se sám klient vědomě této ochrany vzdá a domáhá se naopak pomoci státní moci vůči advokátovi, který dle něj nehájí jeho zájmy, by bylo trvání na takové absolutní ochraně ústavně nekonformním výkladem zákonů, které jinak důvěrnost styku klienta s advokátem zaručují.

II. Je-li advokát důvodně podezřelý ze závažné trestné činnosti, není porušením práva na obhajobu, ani práva na poskytování právní pomoci nasazení operativně pátracích prostředků, které respektuje princip proporcionality zásahu.

Text nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2847/14 ze dne 3. 1. 2017 je dostupný [zde](#).

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)